

Kursplan

Välfärdsrättsliga verktyg i socialt arbete (SOC3)

Welfare law tools for social work, 30 ECTS

Program	Socionomprogrammet--- ---
Program hp	210 hp---
Utbildningsnivå	GF2
Kurskod, hp	SG3XXX

Kursens hp	
Nivåklassificering	
Betygsskala	Väl godkänd, Godkänd, Underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för socialvetenskap
Beslutande organ	Institutionsstyrelsen
Datum för fastställande	2019-06-04
Reviderad kursplan	2023-05-30
Reviderad litteraturlista	2023-05-30
Kursplan gäller från	Höstterminen 2023
Gällande utbildningsplan	2018-02-14
Studietakt	Heltid

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till studier

För tillträde till kursen krävs att studenten är antagen vid socionomutbildningen, Institutionen för socialvetenskap, Marie Cederschiöld högskola.

Kursens plats i utbildningssystemet

Kursen läses år 2 på grundnivå och ingår som obligatorisk kurs i socionomutbildningen vid Institutionen för socialvetenskap.

Kursens lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- redogöra för rättssystemet, juridisk metod och rättskällevärdet,
- beskriva centrala aspekter och begrepp inom civil-, straff-, process- samt familjerätt,
- redogöra för social- och förvaltningsrättens innehåll och roll i samhället,
- relatera olika typer av åtgärder till de rättsregler och övergripande rättsliga och etiska principer som styr lagstiftningen inom det sociala området,
- redogöra för förhållandet mellan rätten, rättslig problemlösning och andra kunskaper i socialt arbete.

Färdighet och förmåga

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- tillämpa civil-, straff-, process- samt familjerättslig lagstiftning för juridisk problemlösning,
- använda rättsliga begrepp korrekt vid muntliga och skriftliga presentationer,
- tillämpa social- och förvaltningsrättsliga regler på de rättsområden som har särskild betydelse för socialt arbete,
- tillämpa relevant lagstiftning och använda utredningstekniker och modeller för utredningsarbete inom den sociala barnvården,
- tillämpa ett sakligt, opartiskt och målgruppsanpassat språk i socialt utredningsarbete.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Studenten ska efter genomgången kurs kunna

- kritiskt granska den juridiska normbildningen med relevans för socialt arbete,
- ge exempel på hur egna värderingar i relation till aspekter som etnicitet, ålder, klass och genus påverkar rätten inom det sociala arbetets fält,
- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- reflektera över egen personlig och professionell utveckling.

Kursens innehåll

Kursen ger kunskaper i juridik och juridisk metod för att studenten ska kunna tolka, tillämpa och kritiskt reflektera kring rätten inom områden med relevans för det sociala arbetet. I kursen ingår färdighetstränande och fältanknutna moment med fokus på myndighetsutövning, rättssäkerhet och den sociala utredningskompetensen.

I kursen finns återkommande moment som syftar till att stärka studentens personliga professionella utveckling (PPU).

Välfärdsrätt I: Rättsliga verktyg för socialt arbete, 7,5 hp (SOC31) syftar till att ge studenten grundläggande rättsliga kunskaper med relevans för det sociala arbetet. I delkursen behandlas:

- introduktion till det juridiska systemet; rättskällor, rättstillämpning och metoder för rättstolkning,
- civil-, familje-, straff- och processrätt,
- mänskliga rättigheter och likabehandling,
- juridiska begrepp och välfärdsrättsliga verktyg i socialt arbete.

Välfärdsrätt II: Social- och välfärdsrättsliga normer för socialtjänsten, 15 hp (SOC32) syftar till att ge studenten fördjupade kunskaper i socialrätt, tvångslagstiftning, förvaltningsrätt samt offentlighet- och sekretesslagstiftning. I delkursen behandlas:

- socialrättslig lagstiftning generellt,
- sociala tvångslagstiftningar och dess tillämpning inom socialt arbete,
- tolkning och tillämpning av socialrättslig lagstiftning och mänskliga rättigheter,
- kritiskt reflekterande av rätten med stöd av etnicitet, ålder, klass, genus och etik.

Välfärdsrätt III: Juridisk tillämpning i utredningsarbete, 5,5 hp (SOC33) syftar till att ge studenten fördjupade kunskaper om utredningsarbete och myndighetsutövning inom socialt arbete utifrån teoretiska och metodologiska perspektiv. Vi kommer att göra detta genom att fördjupa oss i barnavårdsutredningar, som exempel på utredningsarbete och myndighetsutövning. I delkursen behandlas:

- utförande av myndighetsutövning samt rättssäkerhet,
- organisatoriska faktorerens betydelse för myndighetsutövning i socialt arbete,
- utredningsmetodiska frågor och frågor kring bemötande av klienter,
- bedömningar av sociala problem och utformning av sociala insatser

Personlig professionell utveckling III, 2 hp (SOC34) syftar till att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt inför den kommande yrkesrollen. I delkursen behandlas:

- fördjupad självkänedom med fokus på självkänsla och känslor,
- fördjupad förståelse genom mentalisering för klienters erfarenheter i en utredningssituation och strategier för den yrkesverksamma,
- fördjupad förståelse för hur kommunikationssätt och egna livserfarenheter påverkar yrkesutövningen.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, arbetsgruppsträffar, fältstudier samt gruppsamtal. Kursen förutsätter ett studentaktivt förhållningssätt. Kursen har stöd genom nätbaserad lärplattform. Se vidare kursens studieguide.

Kursens examinationsformer och betygssättning

Examinationer utgår från kursens lärandemål. Betyg sätts i enlighet med Högskoleförordningen (1993:100). Betygsskalan består av betygen Väl Godkänd (VG), Godkänd (G) och Underkänd (U).

Varje delkurs betygssätts för sig. Delkursbetygen vägs därefter samman till ett betyg för hela kursen. För kursbetyg Väl Godkänd (VG) krävs att delkurs SOC32 examineras med betyget Väl Godkänd (VG) och att övriga delkurser examineras med minst betyget Godkänd (G).

Välfärdsrättsliga verktyg 1, 7,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

För betyget godkänd krävs godkänt betyg på tre individuella flervalstest, en individuell essä samt ett grupparbete. För VG krävs ytterligare en individuell hemtentamen som måste lämnas in vid ordinarie examinationsdatum. Hemtentamen som lämnas in senare kan endast betyg sättas med U eller G.

Välfärdsrättsliga verktyg 2, 15 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

Delkurs 2 examineras genom fyra arbetsgruppredevisningar, aktiv närvaro vid två seminarier, en individuell skriftlig hemtentamen samt en individuell skriftlig salstentamen.

Välfärdsrättsliga verktyg 3, 5,5 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl Godkänd

För betyget godkänd på SOC3 krävs aktiv närvaro vid tre seminarier samt en godkänd individuell skriftlig hemtentamen. För VG krävs ytterligare en individuell hemtentamen med betyget väl godkänd. Denna måste lämnas in vid ordinarie examinationsdatum. Hemtentamen som lämnas in senare kan endast betyg sättas med U eller G.

Personlig professionell utveckling 3, 2 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd

Delkurs 4 examineras genom aktiv närvaro vid samtliga tillfällen samt genom individuell skriftlig inlämningsuppgift.

För detaljerad information om de olika examinationsformerna, se kursdokumentet *Examinationsformer och lärandemål*.

Antal examinationstillfällen för en student är begränsat till totalt fem. Två omprov erbjuds i nära anslutning till ordinarie examinationstillfälle. Vidare erbjuds examination vid ett senare uppsamlingstillfälle. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

Studenter som underkänts i moment kring PPU erbjuds ytterligare ett ersättningstillfälle med tillhörande examination i nära anslutning till examinationstillfället. Inom ett år efter kursens slut erbjuds ytterligare ett examinationstillfälle på samma kursinnehåll.

En student som underkänts två gånger på en examination på en kurs eller del av kurs har rätt att få en annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot detta.

Om studenten har ett giltigt beslut från högskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinatorn rätt att ge ett anpassat prov eller låta studenten genomföra provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Kursansvarig lärare ger studenter som deltar i eller har avslutat en kurs möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering. Syftet är att ge studenterna möjlighet att bidra till det kontinuerliga kursutvecklingsarbetet. Kursvärderingarna sammanställs och kursansvarig lärare informerar om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten ska hållas tillgängliga för studenterna.

Kursbevis

Student som har godkänt i kurs får på begäran kursbevis (SFS 2006: 1053).

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista.

Övergångsbestämmelser

Om en kurs har upphört eller har genomgått större förändringar ska studenten, under ett år efter det att förändringen skett, erbjudas två tillfällen för omprov baserade på den kursplan som gällde vid registreringen.

Litteraturlista

- Bray, S. & Preston-Shoot, M. (2006). The role of law in social welfare reform: critical perspectives on the relationship between law and social work practice. *International Journal of Social Welfare*, 15(1), 19-26.
- Cetin, E. & Liljestrand, J. (2022). Mitt ibland oss. Mondial.
- Ekman, Å. & Samuelsson Rask, A. (2021). Barnkonventionen i socialtjänsten. Gothia.
- Fridström Montoya, T. (Red.), (2021). *Juridik för socialt arbete*. Gleerups.
- Fridström Montoya, T. & Rådman, F. (2020). *Sekretess och tystnadsplikt på socialtjänstens område*. Norstedts juridik.
- Heimer, M. Näsman, M & Palme, J. (2017). *Rättighetsbärare eller problembärare?: barns rätt att komma till tals och socialtjänstens insatser*. Stiftelsen Allmänna barnhuset.
- HSFL-FS 2022:39. *Våld i nära relationer*.
- Lerwall, L. (red). (2020). *Makt, myndighet, människa. En lärobok i speciell förvaltningsrätt*. Iustus. Valda delar.
- Ponnert, L. (2018). *Utredningsarbete i den sociala barnvården*. Gleerups.
- Rasmusson, B. (2009). *Analys, bedömning och beslut i utredningar enligt BBIC*. Socialstyrelsen.
- Redlund, P. (2009). Social rådgivning – med juridik som verktyg. I A. Hollander & K. Alexius Borgström (Red.), *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete* (s.123-140). Studentlitteratur.
- Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor*. Gleerups förlag. (Valda delar.)
- Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber. Del 3 (s. 99-158).
- Socialrätt 2023. Studentlitteratur.
- Socialstyrelsen. (2015). *Utreda barn och unga. Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen*. Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2017). *Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare* Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Grundbok i BBIC. Barns behov i centrum*. Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen. (2018). *Metodstöd för BBIC. Barns behov i centrum*. Socialstyrelsen.
- SOSFS 2013:1. *Ekonomiskt bistånd*.
- SOSFS 2014:5. *Handläggning och dokumentation*.
- Staafl, A. (red). (2022). *Rätt och rättsystem – en introduktion för professionsutbildningar*. Liber.

StAAF, A. & Zanderin, L. (2019). *Förvaltningsrätt – en introduktion för professionsutbildningar*. Liber förlag.

Svensson, L. (2016). *Rättsfallsanalys för icke-jurister: analys, metod, beslut*. Wolter Kluwer.

Vahlne Westerhäll, L. & Edvardsson, B. (2021). *På saklig grund. Utredningsarbete inom socialtjänsten*. Gleerups.

Wennberg, S. (2020). *Introduktion till straffrätten*. Norstedts Juridik.

Wennberg, T. (2013). *Själv och tillsammans: om anknytning och identitet i relationer*. Natur och kultur.

Den senaste upplagan gäller om inget annat anges. Artiklar och rättsfall tillkommer.

BILAGA: KURSLITTERATUR PER DELKURS, HT23

Välfärdsrätt I: Rättsliga verktyg för socialt arbete, 7,5 hp (SOC31)

Cetin, E. & Liljestrand, J. (2022). *Mitt ibland oss*. Mondial.

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Studentlitteratur.

Socialrätt 2023. Studentlitteratur.

Staafl, A. (red). (2022). *Rätt och rättssystem – en introduktion för professionsutbildningar*. Liber.

Svensson, L. (2016). *Rättsfallsanalys för icke-jurister: analys, metod, beslut*. Wolter Kluwer.

Wennberg, S. (2020). *Introduktion till straffrätten*. Norstedts Juridik.

Artiklar och rättsfall tillkommer.

Välfärdsrätt II: Social- och välfärdsrättsliga normer för socialtjänsten, 15 hp (SOC32)

Bray, S. & Preston-Shoot, M. (2006). The role of law in social welfare reform: critical perspectives on the relationship between law and social work practice. *International Journal of Social Welfare*, 15(1), 19-26.

Ekman, Å. & Samuelsson Rask, A. (2021). *Barnkonventionen i socialtjänsten*. Gothia.

Fridström Montoya, T. (Red.) (2021). *Juridik för socialt arbete*. Gleerups.

Fridström Montoya, T. & Rådman, F. (2020). *Sekretess och tystnadsplik på socialtjänstens område*. Norstedts juridik.

HSFL-FS 2022:39. *Våld i nära relationer*.

Lerwall, L. (red). (2020). *Makt, myndighet, människa. En lärobok i speciell förvaltningsrätt*. Iustus. Valda delar.

Redlund, P. (2009). Social rådgivning – med juridik som verktyg. I A. Hollander & K. Alexius Borgström. (Red.) *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*, (s. 123-140). Studentlitteratur.

Schiratzki, J. (2019). *Barnrättens grunder*. Studentlitteratur.

Sinisalo, E. & Moser Hällen, L. (2018). *Våld i nära relationer. Socialt arbete i forskning, teori och praktik*. Liber. Del 3 (s. 99-158).

Socialrätt 2023. Studentlitteratur.

Socialstyrelsen. (2017). *Vägledning för socialtjänsten i arbetet med EU/EES-medborgare* Socialstyrelsen.

SOSFS 2013:1. *Ekonomiskt bistånd*.

SOSFS 2014:5. *Handläggning och dokumentation i socialtjänsten.*

StAAF, A. & Zanderin, L. (2019). *Förvaltningsrätt – en introduktion för professionsutbildningar.* Liber förlag.

Artiklar och rättsfall tillkommer.

Välfärdsrätt III: Juridisk tillämpning i utredningsarbete, 5,5 hp (SOC33)

Heimer, M. Näsman, M & Palme, J. (2017). *Rättighetsbärare eller problembärare?: barns rätt att komma till tals och socialtjänstens insatser.* Stiftelsen Allmänna barnhuset.

Ponnert, L. (2018). *Utredningsarbete i den sociala barnvården.* Gleerups.

Rasmusson, B. (2009). *Analys, bedömning och beslut i utredningar enligt BBIC.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen. (2018). *Grundbok i BBIC. Barns behov i centrum.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen. (2018). *Metodstöd för BBIC. Barns behov i centrum.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen. (2015). *Utreda barn och unga. Handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen.* Socialstyrelsen.

Vahlne Westerhäll, L. & Edvardsson, B. (2021). *På saklig grund. Utredningsarbete inom socialtjänsten.* Gleerups.

Artiklar tillkommer.

Personlig professionell utveckling III, 2 hp (SOC34)

Rökenes, O. & Hanssen, P. (2016). *Bära eller brista. Kommunikation och relationer i arbete med människor.* Gleerups förlag. (Valda delar.)

Wennberg, T. (2013). *Själv och tillsammans: om anknytning och identitet i relationer.* Natur och kultur. (Valda delar.)

Material och artiklar tillkommer.